

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра классической филологии

ЯРОШУК Валерия Владимировна

**МЕТАФОРЫ И СРАВНЕНИЯ В “ПЕСНЕ О ЗУБРЕ” НИКОЛАЯ
ГУСОВСКОГО (1523): ХАРАКТЕР ОБРАЗНОСТИ В ЛАТИНСКОМ
ПЕРВОИСТОЧНИКЕ И ЕГО БЕЛОРУССКОМ ПЕРЕВОДЕ (1980)**

Аннотация к магистерской диссертации

Специальность 1-21 80 11 «Языкознание»

Научный руководитель:
Мечковская Нина Борисовна
доктор филологических наук, профессор

Минск, 2024

РЕФЕРАТ

Структура магистерской диссертации: диссертация состоит из введения, четырех глав, заключения, списка использованной литературы (37 источников) и приложения. Полный объем работы составляет 50 страниц и 11 страниц приложения.

Ключевые слова: Гусовский, Песня о зубре, латинский язык, интерпретация образов поэмы, троп, метафора, образность, переводы поэмы, ренессансная поэзия.

Цель магистерской диссертации: определение характера образности поэмы «Песня о зубре» путем сплошного семантического анализа тропов в ряде фрагментов латинского оригинала и их сопоставления с образами в белорусском и русском переводах поэмы.

Объект исследования: тропы в поэме «Песня о зубре».

Предмет исследования: семантическое строение тропов в поэме Гусовского и их отображение в переводах XX века.

Методы исследования: полная семантизация (на русском языке) исследуемых фрагментов латинского текста поэмы, семантический анализ рематематической структуры всех тропов (в исследуемых фрагментах), выявление морфологической (частеречной) структуры тропов.

Научная новизна: впервые проведен сплошной анализ образности фрагментов ренессансной поэмы на латинском языке «Песня о зубре» Николая Гусовского, что позволило выявить своеобразие образного представления мира в поэме; показаны способы передачи образов поэмы в современных переводах.

Практическая значимость: результаты исследования могут найти свое применение в университетском преподавании истории культуры, литературы и гуманистическом образовании в Беларуси, а также в преподавании латыни и латиноязычной литературы на гуманитарных факультетах. Материалы и выводы диссертации существенны для углубления научных и научно-просветительских проектов по исследованию творчества Николая Гусовского как выдающегося представителя ренессансной культуры в истории Беларуси.

РЭФЕРАТ

Структура магістарскай дысертцыі: дысертцыя складаецца з уводзін, чатырох глаў, заключэння, спісу выкарыстаных крыніц (37 крыніц) і дадатака. Поўны аб'ём работы складае 50 старонак і 11 старонак дадатка.

Ключавыя словы: Гусоўскі, Песня пра зубра, лацінская мова, інтэрпрэтацыя вобразаў паэмы, троп, метафара, вобразнасць, пераклады паэмы, рэнесансная паэзія.

Мэта магістарскай дысертцыі: вызначэнне характару вобразнасці паэмы «Песня пра зубра» шляхам суцэльнага семантычнага аналізу тропаў у шэрагу фрагментаў лацінскага арыгінала і іх супастаўлення з вобразамі ў беларускім і рускім перакладах паэмы.

Аб'ект даследавання: тропы ў паэме «Песня пра зубра».

Прадмет даследавання: семантычная структура тропаў у паэме Гусоўскага і іх адлюстраванне ў перакладах XX стагоддзя.

Метады даследавання: поўная семантызацыя (на рускай мове) выбраных фрагментаў лацінскага тэксту паэмы; семантычны аналіз рэма-тэматычнай структуры ўсіх тропаў (у выбраных фрагментах), выяўленне марфалагічнай (часцінамоўнай) струкутры тропаў.

Навуковая навізна: упершыню праведзены суцэльны аналіз вобразнасці фрагментаў рэнесанснай паэмы на лацінскай мове «Песня пра зубра» Мікалая Гусоўскага, што дазволіла выявіць своеасаблівасць вобразнага прадстаўлення свету ў паэме; паказаны спосабы перадачы вобразаў паэмы ў сучасных перакладах.

Практычная значнасць: вынікі даследавання могуць знайсці сваё прымяненне ва ўніверсітэцкім выкладанні гісторыі культуры, літаратуры і гуманістычнай адукаванасці ў Беларусі, а таксама ў выкладанні латыні і лацінамоўнай літаратуры на гуманітарных факультэтах. Матэрыялы і высновы дысертцыі істотныя для паглыблення навуковых і навукова-асветніцкіх праектаў па даследаванні творчасці Мікалая Гусоўскага як выдатнага прадстаўніка рэнесанснай культуры ў гісторыі Беларусі.

RESUME

Structure of the master's thesis: the thesis consists of an introduction, four chapters, a conclusion, a list of references (37 sources), and appendices. The total volume of the work is 50 pages and 11 pages of appendices.

Keywords: Husovsky, The Song of the Bison, latin language, interpretation of poem imagery, tropes, metaphor, imagery, poem translations, Renaissance poetry.

The aim of the master's thesis: to define the nature of the imagery in the poem «The Song of the Bison» through a continuous semantic analysis of tropes in a number of fragments of the Latin original and their comparison with images in the Belarusian and Russian translations of the poem.

Object of the research: tropes in the poem «The Song of the Bison».

Subject of the research: the semantic structure of tropes in Gusovsky's poem and their display in translations of the XX century.

Research methods: complete semantization (in Russian) of the studied fragments of the Latin text of the poem, semantic analysis of the rhema-thematic structure of all tropes (in the studied fragments), identification of the morphological (part-of-speech) structure of tropes.

Scientific novelty: for the first time, a continuous analysis of tropes from fragments of the Latin-language poem «The Song of the Bison» by Nikolai Gusovsky was carried out, which made it possible to identify the originality of the figurative representation of the world in the poem; ways of conveying the images of the poem in modern translations are shown.

Practical value of the obtained results: the results of the study can be used in university teaching of the history of culture, literature and humanistic education in Belarus, as well as in the teaching of Latin and Latin-language literature in humanities faculties. The materials and conclusions of the dissertation are essential for deepening scientific and educational projects to study the work of Nikolai Gusovsky as an outstanding representative of Renaissance culture in the history of Belarus.